

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/28/2013
Identifikačné číslo spisu:	2011200622
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2011200622.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci žalobcu KM LOGISTIC, s.r.o., so sídlom v Galante, Matúškovská cesta č. 1413, IČO: 36 533 858, zastúpeného JUDr. Petrom Peružekom, advokátom so sídlom v Hlohovci, Cintorínska ul. č. 1, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave, Ul. 29 augusta č. 8, o penále, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 21. februára 2013 č. k. 14S/93/2011-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 21. februára 2013 č. 14S/93/2011-32 **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **n e m á p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 21. februára 2013 č.k. 14S/93/2011-32 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z 11. októbra 2011, č. 48889-2/2011-BA, ktorým žalovaná ako odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta z 8. júla 2011 číslo: 700-0610768711-GC04/11 a odvolanie žalobcu zamietla.

Súd prvého stupňa zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Galanta rozhodnutím z 8. júla 2011 číslo 700-0610768711-GC04/11 podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 9. a § 240 zákona o sociálnom poistení predpísala žalobcovi za obdobie november 2007, január 2008, február 2008, marec 2008, apríl 2008, máj 2008, jún 2008, júl 2008, august 2008, september 2008, október 2008, november 2008 a december 2008 penále v sume 5 036,84 €. Penále vypočítala z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poistné a príspevky“), vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď

bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici alebo zaplatená v hotovosti.

Krajský súd považoval za preukázané, že žalobca ako zamestnávateľ bol v omeškaní s platením poistného, ktoré dodatočne zaplatil. V súlade s § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení preto žalovaná žalobcovi predpísala penále za oneskorený odvod poistného a príspevkov. Nepokladal za dôvodné námietky žalobcu o odpustenie penále s poukazom na uhradenie poistného, na nepriaznivé podnikateľské a majetkové pomery s odôvodnením, že § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nedovoľuje modifikáciu ani vylúčenie jeho normatívneho (zaväzujúceho) účinku. Žalobca dlžné poistné a príspevky do 30. apríla 2010 neuhradil, preto mu žalovaná nemohla odpustiť penále ani podľa § 293bl zákona o sociálnom poistení.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie. Uviedol, že predmetné poistné a príspevky sú v súčasnosti v plnej výške uhradené a za toto obdobie žalovaná neeviduje žiadne nedoplatky, pričom posledná úhrada poistného bola vykonaná 1. júna 2011. Namietal, že žalovaný ani aj krajský súd sa s touto námietkou nevysporiadali. Tvrdil, že žalovaná mu mala poskytnúť splátkový kalendár, prípadne z dôvodov hodných osobitného zreteľa mu mala odpustiť penále, pretože v čase rozhodovania o penále bol už nejaký nepriaznivý následok odstránený. Tiež namietal, že žalovaná pri predpísaní penále neprihliadla dostatočne na druh a rozsah porušenia právnych povinností, nezohľadnila dostatočne jeho majetkové pomery, podnikateľské aktivity, no najmä neprihliadla na tú skutočnosť, že dlžné poistné a príspevky sú uhradené niekedy s omeškaním len zopár dní. Z tohto dôvodu sa domnieval, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia nemá vplyv zaplatenie poistného a príspevky na starobné dôchodkové sporenie v čase predpísania penále, pretože je oprávnená penále predpísať nielen z dôvodu nezaplatenia poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie vôbec, ale aj z dôvodu ich oneskoreného zaplatenia. Zákon o sociálnom poistení neumožňuje zohľadniť žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa a znížiť, či odpustiť predpísané penále.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Podľa § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 240 ods. 2 zákona o sociálnom poistení predpísané penále podľa odseku 1 nemôže presiahnuť dlžnú sumu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za kontrolované obdobie. Sociálna poisťovňa penále nepredpíše, ak penále za kontrolované obdobie nie je vyššie ako 3,32 €.

Podľa § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa nepredpíše penále alebo odpustí povinnosť zaplatiť predpísané penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné a dlžné príspevky na starobné dôchodkové sporenie podľa osobitného predpisu za obdobie pred 1. januárom 2010 zaplatené najneskôr do 30. apríla 2010.

Zo spisov vyplýva, že predmetom súdneho konania bolo posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvého stupňa z 21. februára 2013 č. 14S/93/2011-32, ktorý po preskúmaní zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej z 11. októbra 2011, č. 48889-2/2011-BA podľa piatej časti druhej hlavy OSP dospel k záveru, že rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom o sociálnom poistení a skutkový stav bol dostatočne zistený nielen v správnom, ale aj v súdnom konaní.

Úlohou odvolacieho súdu je predovšetkým preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Žalobca v odvolaní namietal nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvého stupňa a to z dôvodu, že nezohľadnil jeho námietky, ktoré uvádza v odvolaní.

Z tohto hľadiska však odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa zodpovedá aj § 157 ods. 2 OSP. Krajský súd reagoval na rozhodujúce námietky žalobcu a právny názor súdu prvého stupňa odvolací súd považuje za vecne správny. Na zdôraznenie správnosti rozsudku prvého stupňa a zákonnosti rozhodnutia žalovanej podľa § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP odvolací súd uvádza nasledovné:

V súdnom konaní na základe podanej žaloby bolo potrebné podľa piatej časti druhej hlavy OSP preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporkyne a posúdiť, či žalobkyňou vytknuté okolnosti spôsobujú nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu.

Z ustanovenia § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je nepochybné, že už okamihom omeškania s lehotou splatnosti poistného a príspevku na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac, vznikajú obom účastníkom povinnosti súvisiace s týmto omeškaním. Žalovanej vzniká povinnosť predpísať penále (s výnimkou uvedenou v odseku 2) a žalobcovi vzniká povinnosť predpísané penále zaplatiť.

Moderačné oprávnenie žalovanej z ustanovenia § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevyplýva. To znamená, že žalovaná nie je oprávnená penále vyplývajúce z tohto ustanovenia odpustiť resp. znížiť len s výnimkou kedy žalovaná nie je povinná penále predpísať, ak za kontrolované obdobie je vypočítané penále nižšie ako 3,32 €.

Ustanovenie § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení upravuje nepredpísanie penále alebo odpustenie povinnosti platiť penále povinnému subjektu len v prípade, ak povinný subjekt celé dlžné poistné a dlžné príspevky zaplatí najneskôr do 30. apríla 2010. To znamená, že k 30. aprílu 2010 už voči Sociálnej poisťovne nebude mať žiaden peňažný záväzok.

Odvolací súd poukazuje tiež na § 146 zákona o sociálnom poistení, ktoré upravuje povolenie splátok dlžných súm poistného. Podľa tohto ustanovenia Sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby povinnej odvádzať poistné povoliť splátky dlžných súm pre platobnú neschopnosť tejto osoby, ak dôvodne možno predpokladať, že v období nie dlhšom ako 18 mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného, a ak je už v čase rozhodovania o povolení splátok týchto dlžných súm schopná plniť odvodové povinnosti.

Z uvedeného vyplýva, že povinný subjekt je oprávnený pred dňom splatnosti poistného podať žalovanej písomnú žiadosť na povolenie splátok súm poistného, ak z dôvodu nepriaznivej finančnej situácii v podnikateľskej činnosti predpokladal resp. vedel, že v lehote splatnosti nebude môcť poistné odvádzať v zákonnej lehote. Povolenie splátky poistného po lehote splatnosti ustanovenie § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení neumožňuje.

V prejednávanej veci bolo nepochybné, že žalobca penále a príspevky za obdobie november 2007, január 2008 až december 2008 včas t.j. v zákonnej lehote podľa § 143 ods. 2 zákona o sociálnom poistení a podľa § 28 ods. 2 zákona č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov nezaplatil. Podľa prílohy k rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta z 8. júla 2011 číslo 700-0610768711-GC04/11 poslednú splátku za mesiac december 2008 žalobca zaplatil

26. júla 2010.

Podľa názoru odvolacieho súdu mal žalobca zákonné možnosti, uvedené v § 146 a v § 293bl zákona o sociálnom poistení, ktoré mohol použiť, aby nemusel platiť penále podľa § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktoré mu podľa jeho vyjadrenia v žiadosti a v odvolaní spôsobujú resp. už spôsobili vážnu hrozbu v podnikateľskej činnosti.

Žalobca však z dôvodu nepriaznivej situácie vo svojej podnikateľskej činnosti a majetkových pomeroch pred dňom splatnosti mesačného poistného nepožiadaval žalovanú o povolenie splátok podľa § 146 zákona o sociálnom poistení. Ak celé dlžné poistné nezaplatil v lehote do 30. apríla 2010 podľa § 293bl § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení, potom následne už nie sú zákonné prostriedky predpísané penále a príspevky odpustiť resp. znížiť.

Z uvedeného teda vyplýva, že žalovaná postupovala v súlade s § 240 zákona o sociálnom poistení, keď žalobcovi v preskúvanom rozhodnutí penále predpísala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok Krajského súdu v Trnave z 21. februára 2013 č. 14S/93/2011-32, ktorý rozhodnutie žalovanej pokladal za zákonné, podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.